

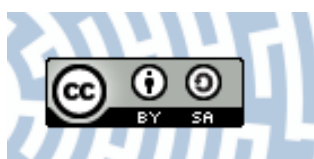

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Innowacyjna działalność placówek wychowania przedszkolnego na przykładzie Przedszkola Miejskiego nr 10 w Bytomiu

Author: Anida Szafrńska

Citation style: Szafrńska Anida. (2017). Innowacyjna działalność placówek wychowania przedszkolnego na przykładzie Przedszkola Miejskiego nr 10 w Bytomiu. W: U. Szuścik, R. Raszka (red.), "Innowacyjność w praktyce pedagogicznej. T.1, Teoria i praktyka" (S. 170-181). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Innowacyjna działalność placówek wychowania przedszkolnego na przykładzie Przedszkola Miejskiego nr 10 w Bytomiu

Wprowadzenie

Zmiany dokonujące się w polskiej oświacie stawiają nauczycieli wobec nowych wyzwań. Jednym z nich jest podejmowanie działań innowacyjnych. Analiza danych opublikowanych na stronach internetowych Kuratorium Oświaty w Katowicach wskazuje wzrost liczby zgłoszonych innowacji pedagogicznych.

TABELA 1. Innowacje realizowane w województwie śląskim

Lp.	Rok szkolny	Innowacje ogółem	Innowacje w przedszkolach
1.	2010/2011	305	27
2.	2011/2012	360	45
3.	2012/2013	442	75
4.	2013/2014	494	77

ŹRÓDŁO: Opracowanie własne na podstawie danych Kuratorium Oświaty w Katowicach.

Wśród realizowanych w ubiegłych latach projektów dominowały innowacje programowe. W dalszej kolejności realizowano innowacje programowo-metodyczne i metodyczne. Najmniej zgłoszonych zostało innowacji o charakterze organizacyjnym.

Innowacje pedagogiczne to nowatorskie rozwiązania programowe, organizacyjne lub metodyczne mające na celu poprawę jakości pracy szkoły lub

placówki¹. Innowacje pedagogiczne powstają w wyniku działań określanych jako twórczość pedagogiczna², która jest podstawowym czynnikiem innowacyjności. Są motorem zmian i rozwoju edukacji, przyczyniają się do postępu pedagogicznego. Innowację pedagogiczną należy rozumieć jako „zmianę struktury systemu szkolnego (dydaktycznego, wychowawczego) jako całości lub niektórych ważnych jego składników w celu wprowadzenia ulepszeń o charakterze wymiernym”³. W literaturze przedmiotu przedstawione są różne klasyfikacje innowacji. Przyjmując za kryterium podziału obszary zastosowań, wyróżnia się innowacje wychowawcze, dydaktyczne, dotyczące infrastruktury szkolnej oraz dotyczące zarządzania oświatą⁴. Powołując się na rozporządzenie regulujące prowadzenie działalności innowacyjnej, należy wymienić innowacje o charakterze programowym, metodycznym i organizacyjnym⁵:

1. Innowacje programowe – dotyczą zmian lub modyfikacji treści programów kształcenia; mogą obejmować cały ustrój szkolny, poziom, kierunek kształcenia, przedmiot, mogą obejmować zmiany o zakresie lokalnym, regionalnym, krajowym.
2. Innowacje metodyczne – dotyczą doskonalenia metod nauczania, uczenia się i wychowania; związane są bezpośrednio z warsztatem pracy nauczyciela; ich zakres zastosowania jest szeroki; często mają charakter eksperymentalny, dlatego wymagają dokładnego opracowania i sprawdzenia, zazwyczaj są systematycznie doskonalone.
3. Innowacje organizacyjne – dotyczą organizacji życia szkoły/placówki, współpracy ze środowiskiem, organizacją zarządzania w oświacie⁶.

Anna Klim-Klimaszewska rozpatruje innowacje w pięciu aspektach, określając jednocześnie ich cele: przedszkola, nauczyciela, dzieci, rodziców i administracji przedszkolnej⁷. W pierwszym przypadku innowacja prowadzi do poprawy działalności placówki, podniesienia efektów dydaktyczno-wychowawczych oraz polepszenia warunków edukacji. W aspekcie drugim celem jest rozbudzenie pomysłowości, kreatywności, aktywności nauczycieli

¹ §1.1. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki (Dz.U. z 2002 r. Nr 56, poz. 506).

² B. PRZYBOROWSKA: *Pedagogika innowacyjności. Między teorią a praktyką*. Toruń 2013, s. 49.

³ W. OKOŃ: *Nowy Słownik Pedagogiczny*. Warszawa 2001, s. 138.

⁴ T. KARWAT: *Podstawy innowatyki w oświacie*. Kalisz 1978, s. 11–18.

⁵ §1.1. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki (Dz.U. z 2002 r. Nr 56, poz. 506).

⁶ B. PRZYBOROWSKA: *Pedagogika innowacyjności...*, s. 52.

⁷ A. KLIM-KLIMASZEWSKA: *Pedagogika przedszkolna. Nowa podstawa programowa*. Warszawa 2010, s. 175.

w obszarze doskonalenia własnych kompetencji zawodowych. Trzeci aspekt koncentruje się na korzyściach, jakie w wyniku wprowadzonych zmian odniosą dzieci. W czwartym przypadku cele działań innowacyjnych skupiają się na rodzicach, którzy powinni doświadczyć podmiotowych relacji z uczestnikami społeczności przedszkolnej. W piątym aspekcie celem innowacji jest zmiana w zakresie działań organizacyjno-administracyjnych i ukierunkowanie ich na wspieranie nauczyciela w jak najlepszym wypełnianiu swoich funkcji⁸.

Z punktu widzenia praktyki edukacyjnej ważne jest określenie cech, jakie powinien mieć projekt uznany za innowacyjny. Właściwe innowacje edukacyjne charakteryzują się przede wszystkim:

- konkretnymi, wymiernymi i wyższymi w porównaniu z dotychczasowymi wynikami efektami dydaktyczno-wychowawczymi,
- nowością i oryginalnością rozwiązań programowych i innych,
- dobrze określoną strukturą działania odpowiadającą strukturze rozwiązywania problemów,
- precyzyjnie określonymi celami i zadaniami edukacyjnymi, innymi niż te sformułowane w obowiązujących programach nauczania i wychowania,
- odniesieniem do oryginalnej i wartościowej dydaktycznej koncepcji teoretycznej, wyraźnie sprecyzowanej i uargumentowanej,
- eksperymentalną, profesjonalną weryfikacją w praktyce,
- możliwością ewaluacji osiągnięć uczniów, nauczycieli,
- możliwością upowszechniania wyników ewaluacji⁹.

Podsumowując, krótką z konieczności, syntezę teoretyczną problematyki innowacyjności edukacyjnej nie sposób pominąć zagadnień związanych z czynnikami sprzyjającymi temu rodzajowi aktywności. Anna Klim-Klimaszewska charakteryzuje czynniki zewnętrzne i wewnętrzne. Do czynników zewnętrznych zalicza m.in. stan i poziom materialnego wyposażenia stanowiska pracy, dobrą atmosferę panującą w placówce, wsparcie ze strony organu prowadzącego, zainteresowanie ze strony środowiska rodzinnego, działalność sponsorów, działający sprawnie system informacji naukowo-pedagogicznej, odpowiedni system bodźców motywujących¹⁰. Do czynników wewnętrznych zalicza cechy osobowości nauczyciela, przy czym element ten uznaje za kluczowy. Są to m.in.:

- samodzielność w myśleniu, działaniu, poszukiwaniu, tworzeniu i realizacji pomysłów,
- wytrwałość w dążeniu do celu,
- poczucie własnej wartości, świadomość kompetencji zawodowych,

⁸ Tamże, s. 175–176.

⁹ J.P. SAWIŃSKI: *Innowacje i pseudoinnowacje*. „Edukacja i Dialog” 1994, nr 9, s. 24.

¹⁰ A. KLIM-KLIMASZEWSKA: *Pedagogika...*, s. 176–178.

- wysokie umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych oraz współpracy z otoczeniem,
- odwaga, dążenie do doskonalenia siebie¹¹.

Celem innowacji pedagogicznych jest uzyskanie wyższej skuteczności procesów kształcenia, wychowania i opieki. Innowacje koncentrują się na procesach edukacji dziecka oraz edukacji nauczycieli i wychowawców.

Przykłady dobrej praktyki

Ogólne informacje o placówce

Przedszkole Miejskie nr 10 w Bytomiu jest 9-oddziałową placówką wychowania przedszkolnego. Przedszkole rozpoczęło działalność w roku szkolnym 1982/1983. Aktualnie do placówki uczęszcza 225 dzieci w wieku od 2,5 roku do 6 lat.

Baza lokalowa

Placówka składa się z dziewięciu wolnostojących budynków połączonych korytarzami. Przedszkole otoczone jest dużym ogrodem, co zapewnia doskonałe warunki przebywania dzieci na powietrzu. Znajdują się w nim bezpieczne place zabaw oraz wzniesienie do zabaw bieżnych i uprawiania sportów zimowych.

Przedszkole to wyróżnia się przestronną jadalnią, w której wszystkie grupy spotkają się na wspólnych posiłkach, uroczystościach i imprezach. Szczególnym atutem placówki jest basen. Zajęcia obejmują naukę pływania oraz zabawy i ćwiczenia o charakterze profilaktycznym. W przedszkolu znajdują się funkcjonalne sale dydaktyczne, minipracownie oraz sale sypialne. W placówce działa przedszkolny radiowęzeł, który cieszy się dużym zainteresowaniem dzieci. Planowane jest uruchomienie sali aromaterapii, stworzonej staraniem dyrekcji, nauczycieli i rodziców.

Kadra placówki

W przedszkolu pracuje 21 nauczycieli, z których większość to nauczyciele dyplomowani. Zespół pedagogiczny wspomagany jest przez 28 osób personelu administracyjno-obługowego.

Kierunki pracy placówki

Główne założenia pracy przedszkola to realizowane w atmosferze akceptacji działania skierowane na wszechstronny rozwój dziecka, wspomaganie rozwoju dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, dbanie o bezpieczeństwo dzieci

¹¹ Tamże.

w przedszkolu i poza nim, przygotowanie dzieci do osiągnięcia gotowości szkolnej i podjęcia nauki w szkole. W placówce realizowane są zajęcia dodatkowe: logopedyczne, z zakresu rytmiki, gimnastyki korekcyjnej, nauki pływania, nauki języka angielskiego oraz religii. Warunki do prawidłowego rozwoju zapewnia dzieciom również uczestnictwo w różnorodnych formach zabaw, zajęć, konkursów i wycieczek, a także w uroczystościach i imprezach organizowanych na terenie przedszkola z udziałem wielu gości. Wszystkie te elementy podnoszą atrakcyjność procesu edukacyjnego.

Działalność edukacyjna

Na szczególną uwagę zasługuje realizowana od ponad 25 lat działalność w zakresie kształcenia nauczycieli edukacji przedszkolnej, wczesnoszkolnej, pedagogów pracy opiekuńczo-wychowawczej, opiekunek dziecięcych. Od 1990 roku przedszkole było placówką ćwiczeń dla studentów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, słuchaczy Kolegium Nauczycielskiego w Bytomiu, a od 2010 roku słuchaczy Zespołu Policealnych Szkół Medyczno-Społecznych. Wiedza i doświadczenie nauczycieli oraz otwartość na potrzeby środowiska były i są wysoko oceniane przez nauczycieli akademickich.

Nie mniej ważna jest działalność edukacyjna skierowana do nauczycieli klas pierwszych w formie pokazowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych, których celem jest ukierunkowanie pracy z dzieckiem sześciolatkiem rozpoczynającym naukę w szkole.

Działalność dydaktyczno-wychowawcza

W przedszkolu realizowane są programy autorskie wspomagające rozwój dziecka oraz wykorzystujące jego potencjał.

- Uzupełniający program wychowawczy edukacji przedszkolnej oparty na Konwencji Praw Dziecka. W programie uwzględniono prawa do życia, rozwoju, myślenia, suwerenności, godności, wolności, miłości. Efektem działań jest przygotowanie dziecka do roli człowieka dorosłego, prezentującego postawy akceptowane społecznie, odpowiedzialnego, świadomego konsekwencji własnych działań.
- Program edukacji regionalnej „Bytom – moje miasto” opracowany został z myślą o pielęgnowaniu tradycji śląskich. Celem programu jest kształtowanie świadomości posiadania własnych korzeni, poczucia przynależności do określonej grupy społecznej: przedszkolak, mieszkaniak osiedla, mieszkaniak miasta – bytomianin, mieszkaniak regionu – Ślązak a także kształtowanie umiejętności twórczego obcowania z kulturą regionu. Realizacji programu towarzyszą spotkania z dziećmi 5–6-letnimi, zatytułowane „Po naszymu, czyli po ślōnsku”, których celem jest wzbogacanie słownictwa biernego i czynnego dzieci o elementy gwary śląskiej. W ramach programu utworzony został kącik regionalny, w którym zarejestrowano 50 eksponatów oraz bogaty księgozbiór.

Przedszkole zgłoszone zostało do akcji „Godomy po ślōnsku” pod patronatem Radia Piekary.

- Program „Zabawy badawcze w przedszkolu”. Głównym założeniem programu jest zwrócenie uwagi nauczycieli na wartość zabaw badawczych i możliwość ich wykorzystania do realizacji wielu celów edukacji przedszkolnej w sposób nowatorski z wykorzystaniem ogólnie dostępnych środków. Przeprowadzane zabawy badawcze mają szczególne walory stymulujące rozwój dziecka. Doświadczenia pozwalają dziecku na samodzielne poszukiwanie odpowiedzi i formułowanie wniosków.
- Program „Dziecko w świecie wartości”. Głównym celem programu jest wychowanie dzieci przez budowanie systemu wartości. Wprowadzane są uniwersalne wartości moralne, takie jak szacunek, uczciwość, odpowiedzialność, odwaga, samodyscyplina, pokojowość, sprawiedliwość, optymizm, przyjaźń, miłość, solidarność, piękno, mądrość.
- Program „Fiku, miku, poćwicz ze mną, pajacyku”. Jest to program zajęć sportowych przeznaczonych dla dzieci, nauczycieli i rodziców. Nadrzędnym celem programu jest zapobieganie niepowodzeniom szkolnym wychowanków przez tworzenie warunków życia, zabawy i nauki sprzyjających zdrowiu oraz kształtowanie prozdrowotnego stylu życia wszystkich uczestników zajęć.
- Program „Pierwsze kroki na basenie” to uzupełniający program przygotowujący do nauki pływania dla dzieci przedszkolnych. Główne cele wprowadzenia programu to poznanie zasad bezpiecznego zachowania się na basenie, ogólny rozwój fizyczny i psychiczny, kształtowanie pozytywnych postaw wychowanków wobec pracy nad własnym ciałem, sprawnością i urodą, kształtowanie prawidłowej postawy ciała i przeciwdziałanie wadom kręgosłupa, hartowanie organizmu.

Innowacja pedagogiczna „Nauczyciele i rodzice razem”

Program „Nauczyciele i rodzice razem” jest innowacją o charakterze metodycznym. Autorka programu, dyrektor przedszkola Halina Łuczka, skoncentrowała się na metodach i formach pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej nauczycieli oraz rodziców.

Innowacja zaadresowana jest do rodziców i innych członków społeczności przedszkolnej oraz nauczycieli. W zajęciach biorą udział również dzieci, dlatego innowacja obejmuje wszystkie obszary edukacji przedszkolnej. Innowacja została zrealizowana w okresie od 1.09.2011 roku do 30.06.2012 roku. Spotkania odbywały się dwa razy w miesiącu w godzinach popołudniowych. Program jest kontynuowany i podlega modyfikacjom.

Źródłem innowacji były doświadczenia autorki wyniesione z pracy zespołu samokształceniowego powołanego z myślą o wzbogacaniu warsztatu pracy nauczycieli przygotowujących się do awansu zawodowego oraz podniesieniu jakości pracy przedszkola. Efektem prac zespołu było zdobycie przez nauczycieli

wielu umiejętności oraz rozbudzenie aspiracji zawodowych. Z czasem pojawił się pomysł dalszego doskonalenia zdobytych przez nauczycieli kompetencji, a także podjęcia jakościowo innej, bogatszej w formy, metody i środki współpracy z rodzicami.

Innowacja wyróżnia się na tle innych zgłoszonych i realizowanych w województwie śląskim projektów. Przede wszystkim obejmuje całą społeczność przedszkolną. Koncentruje się na podniesieniu jakości pracy przedszkola w zakresie współpracy i współdziałania z rodzicami. Podmiotem działań czyni nie tylko rodziców i opiekunów, ale także ich dzieci oraz nauczycieli. Ci ostatni uczą się współpracy z rodzicami, organizując i prowadząc zajęcia lub w nich uczestnicząc. Rodzice biorący udział w zajęciach otwartych, uroczystościach itp. obserwują działania nauczycieli, poznają istotę i znaczenie wychowania przedszkolnego w rozwoju dziecka. Program pośrednio wspomaga rozwój dzieci, które uczestniczą w zajęciach wspólnie z rodzicami.

Założenia innowacji / treść innowacji

Zasadniczo każde spotkanie składa się z dwóch części. Pierwsza realizowana jest wspólnie z rodzicami, dziećmi oraz nauczycielami. Część druga przeznaczona jest dla osób dorosłych i najczęściej ma formę prelekcji, wykładu, prezentacji skłaniających do refleksji, dyskusji, wymiany poglądów. Z uwagi na specyficzną formułę innowacji opracowano założenia ogólne oraz założenia w odniesieniu do poszczególnych kategorii uczestników.

Założenia ogólne:

- Poprawa komunikacji interpersonalnej oraz budowanie dobrej atmosfery wychowawczej sprzyjającej współpracy i współdziałaniu nauczycieli i rodziców.
- Bogacenie wiedzy i umiejętności pedagogicznych.
- Stworzenie warunków do wspólnej aktywności dzieci i ich rodziców/opiekunów oraz nauczycieli.
- Stworzenie nauczycielom i rodzicom okazji do nawiązania i podtrzymywania dobrych kontaktów służących rozwojowi dziecka.
- Stworzenie okazji do doświadczenia radości ze wspólnych działań oraz radości tworzenia.
- Stworzenie pretekstu do dialogu osób dorosłych na tematy bliskie poruszanej problematyce.
- Stworzenie okazji do uczestnictwa w grupowych działaniach.
- Dążenie do rozpoznania i zaspokajania wielostronnych potrzeb dzieci, w tym potrzeb edukacyjnych.
- Pobudzanie kreatywności, wyobraźni, ciekawości.

W odniesieniu do dzieci:

- Kształtowanie postawy aktywnego spędzania czasu oraz nawiązywania serdecznych i kulturalnych kontaktów rówieśniczych.
- Stymulowanie rozwoju psychoruchowego, wzbogacanie słownika dziecka.

- Wprowadzanie w świat wartości uniwersalnych.

W odniesieniu do rodziców:

- Pogłębienie wiedzy na temat potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci.
- Przekazanie wiedzy na temat istoty i znaczenia wczesnej edukacji dla rozwoju dziecka i jego osiągnięć szkolnych.
- Stworzenie okazji do obserwacji dziecka w różnych sytuacjach, rozpoznania jego potencjału intelektualnego.
- Kształcenie umiejętności w zakresie organizacji czasu wolnego.
- Promowanie czytania dzieciom oraz czytelnictwa wśród dorosłych i dzieci.

W odniesieniu do nauczycieli:

- Bliższe poznanie dzieci, ich przyzwyczajęń, upodobań w celu ustalania wspólnego działania i ukierunkowania rozwoju.
- Poznanie rodziców, ich umiejętności wychowawczych, preferowanych stylów wychowania oraz postaw wobec dzieci.
- Budowanie pozytywnego wizerunku nauczyciela edukacji przedszkolnej.

Metody zastosowane w realizacji programu to warsztaty prowadzone przez specjalistów oraz nauczycieli przedszkola, prezentacje, prelekcje i dyskusje, zajęcia otwarte, rozmowy, prezentacje osiągnięć nauczycieli, dialog między uczestnikami, gry i zabawy integrujące grupę, elementy dramy.

TABELA 2. Tematyka spotkań

Lp.	Temat spotkania metody, formy organizacyjne	Cele spotkań*
1	2	3
1.	„Znajomi z zerówki” – czytanie wybranych opowiadań ze zbioru M. Musierowicz. Wprowadzenie w świat wartości	Wartości moralne i wartości społeczne – czym są, dlaczego i jak należy je rozwijać; budowanie właściwych relacji w grupie.
	Najczęściej spotykane błędy wychowawcze – prelekcja, dyskusja.	Poznanie sposobów przekazywania dzieciom wartości dotyczących zachowania się, właściwego stosunku do innych.
2.	Mamo, tato baw się ze mną – zabawy ruchowe z kocem.	Poznanie nowych zabaw ruchowych; stworzenie okazji odczuwania radości ze wspólnej zabawy.
	Wpływ zabaw i ćwiczeń ruchowych na rozwijanie i doskonalenie sprawności ruchowej dziecka – prelekcja.	Zdobycie wiedzy na temat rozwoju fizycznego dziecka 3–6-letniego; poznanie sposobów poprawy sprawności ruchowej dziecka.
3.	„Ballada o kapryśnej królownie” – wspólne przygotowanie inscenizacji i jej prezentacja.	Zdobycie wiedzy na temat możliwości wykorzystania literatury dziecięcej do twórczych zabaw z dzieckiem; stworzenie okazji do dialogu osób dorosłych.
	„Pośpiech i jego zgubny wpływ na rozwój dziecka” – prelekcja połączona z dyskusją.	Wzbudzenie refleksji nad czasem poświęcanym dziecku; przekazanie wiedzy na temat wpływu kultury masowej i mass mediów na dzieci.

1	2	3
4.	Wyprawa po skarb – wspólne pisanie bajki, której treść będzie inspiracją do podejmowania innych form aktywności. Elementy dramy, technik C. Freineta.	Przekazanie cennej wiedzy na temat możliwości stymulowania rozwoju psychoruchowego dziecka przez zastosowanie różnych metod i form pracy; inspirowanie twórczych działań.
	„Jak wspierać prawidłowy rozwój dziecka” – działania ukierunkowane na rozwiązywanie zadań.	Stworzenie okazji do wymiany poglądów, pomysłów, pracy zespołowej, wspólnej zabawy.
5.	„Świniopas” – przygotowanie teatrzyku kukiełkowego, wykonanie kukiełek i ich animowanie.	Poznanie sposobu wykonania kukiełek z materiałów wtórnych, kształcenie umiejętności łączenia w pracy plastycznej różnorodnych materiałów; zwrócenie uwagi na rolę rodziców w kształtowaniu umiejętności przeciwstawiania się dyskryminacji i przemocy.
	„Rola ilustracji w książkach dla dzieci” – prelekcja połączona z prezentacją i dyskusją.	Zwrócenie uwagi na wychowawcze walory ilustracji; kształtowanie umiejętności wyboru ilustracji pobudzających dziecko do wysiłku intelektualnego.
6.	„Świąteczne anioły” – warsztaty plastyczne, lepienie z masy solnej.	Poznanie sposobu przygotowania masy solnej oraz formowania figury anioła; zdobycie wiedzy na temat sposobów rozwijania zdolności manualnych dziecka.
7.	„Franklin ucieka z domu” – wykonanie ilustracji do treści czytanej bajki.	Poznanie bajki jako jednej z form przekazu treści wychowawczych; przeciwdziałanie problemom funkcjonowania rodzin przez identyfikację trudności wychowawczych.
	Metody wychowawcze – prelekcja połączona z dyskusją	Stworzenie okazji do refleksji na temat metod wychowania i ich wpływu na rozwój dziecka.
8.	Czytaliśmy – polecamy – wymiana informacji dotyczących książek czytanych dzieciom.	Zachęcanie do wymiany poglądów, doskonalenie umiejętności dzielenia się własnymi doświadczeniami; upowszechnianie czytelnictwa.
	Spirelli – warsztaty plastyczne, zdobienie papierowych szablonów.	Poznanie technik ozdabiania kartek okolicznościowych; doskonalenie umiejętności posługiwania się różnymi materiałami plastycznymi, kształtowanie własnego stylu, wycucia kolorystycznego.
9.	„Wróbelek Elemelek” – drama, wcielanie się w role głównych bohaterów.	Nabywanie umiejętności swobodnej improwizacji znanych utworów literackich, motywowanie do aktywności na polu wspólnych działań z dzieckiem.
	Drama jako forma ekspresji – wykorzystanie dramy w procesie edukacji małego dziecka.	Zwrócenie uwagi na różnorodność metod i technik pracy z dzieckiem: przekazanie cennej wiedzy na temat kształtowania pięknej mowy.

cd. tab. 1

1	2	3
10.	Ćwiczę z dzieckiem stretching – ćwiczenia z instrukcją	Poznanie sposobu usuwania napięcia mięśniowego, uelastycznienia mięśni, zwiększenia ruchomości stawów; zachęcanie do wspólnych ćwiczeń.
11.	„Nasza mama czarodziejka” – rodzinne zabawy z mamą.	Poznanie zabaw na zimowe wieczory, wymiana doświadczeń rodziców i nauczycieli. Stwarzanie sytuacji sprzyjających nawiązaniu głębszych kontaktów z rodziną dziecka.
	Czasopisma dla najmłodszych – prezentacja ulubionych czasopism.	Upowszechnianie czytelnictwa; wskazanie na możliwości wymiany jako formy pozyskania różnych czasopism dla dzieci.
12.	Wykonywanie biżuterii – warsztaty plastyczne, filcowanie.	Poznanie metody filcowania oraz podstawowych zasad kompozycji i łączenia materiałów; nabywanie umiejętności pracy z filcem i wyrobu przedmiotów codziennego użytku oraz modnej biżuterii.
13.	„Kredki” – tworzenie teatrzyku z pacynkami. Warsztaty plastyczno-teatralne.	Poznanie sposobu wykonania pacynek; nabywanie doświadczeń w operowaniu pacynkami; bogacenie wiedzy o teatrze.
14.	W baśniowej krainie – różne formy ekspresji w oparciu o utwór N. Usenko pt. „Królewna Gburka” – elementy technik C. Freineta.	Kształtowanie umiejętności wyzwalania zainteresowań dzieci, zdobywania wiedzy i umiejętności z różnych dziedzin – czytania, pisanie, aktywności plastycznej i muzycznej.
	Metody aktywizujące w edukacji przedszkolnej.	Zwrócenie uwagi na wysokie kompetencje nauczycieli; identyfikacja swoich mocnych stron, wzrost pewności siebie.
15.	„Tomcio Paluszek” – tworzenie historyjki obrazkowej z przygodami głównego bohatera.	Rola historyjki obrazkowej w rozwoju mowy i myślenia dziecka; poznanie techniki plastycznej możliwej do wykorzystania w różnych przedsięwzięciach edukacyjnych.
16.	„Życie budzi się wiosną” – warsztaty plastyczne, origami – układanie kompozycji z kół, trójkątów, kwadratów i wachlarzy.	Twórczość dziecięca: poznanie technik plastycznych wykorzystywanych w działaniach związanych z rozwijaniem twórczości małego dziecka.
17.	„Trzy świnki” – budowanie, konstruowanie kompozycji trójwymiarowych. Założenie kącika majsterkowicza.	Wzbogacenie bazy przedszkola; stworzenie okazji do grupowych działań na rzecz społeczności przedszkolnej.
18.	Bajki terapeutyczne – poznanie utworów literackich traktujących o różnych wartościach społecznych i moralnych.	Bajkoterapia jako narzędzie budujące więzi międzypokoleniowe; przygotowanie dorosłych do roli przewodników po świecie książki dla dzieci.
	Znaczenie bajek terapeutycznych w edukacji małego dziecka	Wartości społeczne i moralne w bajkach terapeutycznych; rozmowa terapeutyczna na temat przesłania płynącego z bajki.
19.	„Ćwierćland” – festyn.	Integrowanie całej społeczności przedszkolnej. Promocja przedszkola w środowisku.

* Z uwagi na ograniczenia związane z publikacją w tabeli podano tylko wybrane cele spotkań.

Efekty wprowadzenia innowacji

Zdaniem realizatorów innowacji prowadzenie programu pozwoliło nauczycielom osiągnąć nową, wyższą jakość współpracy z rodzicami. W wyniku ewaluacji zidentyfikowano efekty szczegółowe: uświadomienie rodzicom ich własnych kompetencji wychowawczych, poszerzenie wiedzy i umiejętności pedagogicznych; ujednolicenie oddziaływań rodziców i nauczycieli wobec dziecka; poznanie i lepsze zrozumienie stosunku dziecka do swojej rodziny oraz jej oczekiwań wobec niego; upowszechnienie czytelnictwa; poznanie sposobów aktywnego i twórczego spędzania wolnego czasu z dzieckiem; poprawę jakości komunikacji w relacjach rodzice – nauczyciele oraz między rodzicami; zaangażowanie w tworzenie dobrego klimatu wychowawczego w placówce; zbudowanie w środowisku wizerunku przedszkola otwartego na rodziców; wzrost kompetencji wychowawczych nauczycieli oraz zaangażowania w działania innowacyjne.

Konkluzja

Innowacja pedagogiczna „Nauczyciele i rodzice razem” oparta na zasadzie „otwartych drzwi dla rodziców” przyczyniła się do pełnego rozwoju wychowanków oraz całej społeczności. Program oraz osiągnięte rezultaty zostały przedstawione na stronach internetowych placówki. Duże zainteresowanie udziałem w zajęciach skłoniło nauczycieli do kontynuowania programu i rozszerzenia tematyki spotkań.

Bibliografia

- KARWAT T.: *Podstawy innowatyki w oświacie*. Kalisz 1978.
 KLIM-KLIMASZEWSKA A.: *Pedagogika przedszkolna. Nowa podstawa programowa*. Warszawa 2010.
 OKOŃ W.: *Nowy Słownik Pedagogiczny*. Warszawa 2001.
 PRZYBOROWSKA B.: *Pedagogika innowacyjności. Między teorią a praktyką*. Toruń 2013.
 SAWIŃSKI J.P.: *Innowacje i pseudoinnowacje*. „Edukacja i Dialog” 1994, nr 9.

Akty prawne

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki, Dz. U. nr 56 z 2002 r., poz. 506.

Innovative Activity of Pre-School Education Establishments on the Example of Municipal Kindergarten No. 10 in Bytom

Abstract

The text presents some issues related to the teachers' creative activity. It refers to educational innovations which may include every aspect of teaching, education, care and organization of education. The article presents in detail the innovative activities of the Municipal Kindergarten No. 10 in Bytom. The program *Teachers and Parents Together* refers to the cooperation between teachers and parents. Its range covers the entire preschool community. It focuses on improving the quality of work in the kindergarten in the field of cooperation with the parents. The program is an example of good practices in the field of preschool education.

Keywords: educational innovation, aims of innovation, good practices, cooperation.

Anida Szafrńska, doktor nauk humanistycznych, starszy wykładowca, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Zakład Pedagogiki Specjalnej. Pedagog w zakresie pracy opiekuńczo-wychowawczej, pedagog specjalny, terapeuta dzieci z autyzmem i zespołem Aspergera, certyfikowany terapeuta w zakresie metody Feuersteina. Zainteresowania: edukacja małego dziecka, stymulowanie rozwoju małego dziecka, praca z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, innowacyjne metody pracy z dziećmi.